

Négy nap a Felvidéken – „Határtalanul” pályázat

Négy nap állt rendelkezésre, hogy bepillantást kapjunk a Felvidék, régebbi nevén a Felföld csodálatos világába. Egy kicsit az ott élő honfitársaink életébe, a magyar történelem, irodalom személyesen nem ismert/látott fejezeteibe, az épített örökség nagyszerűségébe, no meg persze az egykori Felső-Magyarország, jelenlegi nevén Szlovákia természeti szépségeibe.

A Határtalanul program révén a vasvári Kardos László Általános Iskola két osztálynyi hetedikes tanulója 4-4 nyolcadikkossal és hatodikossal kiegészülve, Sejberné Szabó Marianna igazgató, Szalainé Kiss Viktória és Szakályné Pados Edit osztályfőnökök, valamint e sorok írójának kíséretében indultak az ismeretlenbe – és mégis haza. Idegenvezetőnk Holló Gyula nyugalmazott pedagógus, iskolaigazgató volt, aki szakértő közreműködésével igyekezett bemutatni a látnivalókat, nevezetességeket, hogy aztán az esti számonkéréseknél különböző feladatok révén számon kérje az elhangzottakat. A Duna innenső oldalán, Komáromban csatlakozott hozzánk, hogy rögvest át is vigyen minket a túlsó partra: Ó- vagy más néven Révkomáromba. Kiemelendő, hogy tanulóink is készültek a túrára, számos esetben ők ismertették iskolatársaikkal, amit egy-egy városról, látnivalóról tudni lehet és érdemes.

Révkomáromtól Rimaszombatig

A Duna – no meg az államhatár – által kettévágott város nyüzsgő, polgári élete azonnal szembetűnő volt, Holló Gyula pedig tett róla, hogy olyan nevezetes és szimbolikus, mondhatni ikonikus helyekre is eljussanak a vasvári fiatalok, amelyek nem csak az itt élő, hanem minden magyar számára fontosak és számon tartandók. Fejet hajtottunk Jókai Mór szobra előtt, piros-fehér-zöld szalaggal gyarapítva a magyar írófejedelem előtt tisztelgő gyűjteményt, Bartók Béla emléktáblájánál – a jobb hangúak hangosabban, mi többiek halkabban – stílszerűen énekkel hódoltunk, majd Klapka György szobránál merengtünk múlton, hőstetteken, hősökön. Elbűvölő látványt nyújtott a városháza – melynek tornyában „lakozó” huszára idegenvezetőnk hathatós közreműködése révén a

vasváriak kedvéért még egyszer eljátszotta a város nemhivatalos himnuszát, a Klapka-indulót –, no meg az Európa-udvar a maga teljességében. Tiszteletünket tettük a város egyik magyar tannyelvű oktatási intézményében, a Jókai Mór Alapiskolában, melyben Holló Gyula interaktív játékkal igyekezett összeismerkedtetni a vasi és a felföldi magyar fiatalokat.

Persze, a révkomáromi túra sem tarthatott örökké. Utunk egy nagysallói emlékműhöz vezetett, mely az 1848—49-es forradalom és szabadságharc egyik csatájának állít emléket. A történelmi események ismertetése után nemzeti színű szalaggal és a Himnusz eléneklésével jeleztük a múlt hőseinek, az utókor számon tartja tetteiket. A kékkői vár az épített örökség mellett csodás panorámájával, Mikszáthfalva Mikszáth Kálmán egykori házával, az író életének pazar, látványos bemutatásával íródott be elménk tárházába. Betértünk Alsósztrégovára, a Madách-család sírboltjába, Rimaszombaton pedig városnézés zárta a napot Petőfi Sándor és Blaha Lujza szobrával, az I. világháborús emlékművel, az evangélikus és a római katolikus templom megtekintésével.

Föld alatti és feletti csodák

Fantasztikus élménnyel indult a második napi program: abba a gombaszögi cseppkőbarlangba látogattunk, amelyet az UNESCO természeti világörökségként tart nyilván. A föld alatt rejlő szépségek bemutatásától ezúttal inkább eltekintenek: erre ugyanis alkalmasabb az ecset – modernebb változatban a fényképezőgép –, mint a toll. Titok maradt az a sok-sok kívánság, amit a vasvári tanulók az egyetlen megérinthező cseppkőképződménynél magukban rebegettek. A ceremónia révén állítólag minden teljesül.

Az Andrassy-család mauzóleumának megtekintése után Krasznahorka váráig, pontosabban várkapujáig jutottunk, hogy aztán egy rendkívüli látványosság nyugtassa le a társaságot. Igen, a betléri vadászkastélyról van szó, amely bepillantást engedett az Andrassyak mindennapjaiba, közel 16 ezres könyvtárába, páratlan, afrikai preparátumokkal is kiegészített vadásztrófea-gyűjteményébe. Sokaknak a festmények és a fegyverek, esetleg a bútorok, a

csillárok voltak a legérdekesebbek, másokat Serédy Zsófia, a titokzatos bárónő mumifikálódott teste, illetve az Egyiptomból származó múmia kötött le.

Igló városa ezek után már csak a nap levezetésének tűnt, holott önmagában is megérdemli a figyelmet Csontváry Kosztka Tivadar szülőházával, az evangélikus templommal, a lélekharanggal.

A Magas-Tátra alatt

A Magas-Tátra nem csak télen, nyáron is hihetetlenül vonzó. Mi is oda igyekeztünk, ám a Határtalanul programnak köszönhetően nagyon sok látnivalóval ismerkedhettünk meg. Így például Szepesváraljával, ahol Holló Gyula ismertette a város történetét, a zsinagóga épületénél pedig a helyi zsidóság történetét. Láthattunk egy érdekes vízkitörést, a Kálvária- vagy Mária-dombot, ahol idegenvezetőnk tájékoztatása szerint II. János Pál pápa is megfordult. Lőcse városát régi városfalával, a Szent Jakab székesegyházzal – melyet az előbb említett egyházfő a Basilica Minor ranggal tüntetett ki –, a városházával, az evangélikus templommal, no meg a köztéren álló székelyketreccel...

Lőcséről Késmárkra vezetett az utunk, amelynek evangélikus templomában, pontosabban a hozzáépített mauzóleumban nyugosza örök álmát a város szülötte, Thököly Imre. A kuruc király ugyan Törökországban hunyt el, ám az utókor nem feledkezett meg róla, s hazahozatva hamvait 1906-ban újratemette. Sírjánál 2018 áprilisának végén is felcsendült a Himnusz.

A vasvári fiatalok Késmárk egyik másik nevezetességébe, egy fatemplomba is betértek, amely az elhangzottak szerint 1500 személyt képes befogadni, s a mai napig nagyszabású orgona-hangversenyeknek ad otthont. Miután „egy pillantást” vetünk a várra, Tátralomnic és Ótátrafüred felé vettük az irányt. Bár az időjárás nem fogadott kegyeibe minket, a Magas-Tátra időnként sejtetni engedte, micsoda szépséggel ajándékozta meg a Teremtő Erő.

„Indulj hazafelé”

A fenti idézet Demjén Ferenc Honfoglalás című dalából származik, amely számos nagyszerű szerzemény mellett elhangzott utunk során. Ám mielőtt a negyedik napon otthonról, tehát a Felvidékről hazaindultunk volna, lehetőségünk volt megtekinteni a liptói víztározót, Donovalyt, Besztercebányát nagyszerű városközpontjával, templomaival, óratornyával, hadtörténeti kiállításával stb.

Ezután részben ismeretlen, Révkomárom táján pedig már ismerős helyen jártunk. A túra végén előbb Vas vármegye, majd Vasvár névtáblája jelezte visszavonhatatlanul: hazaérkeztünk. Ám ahogy azt többen megjegyezték: amennyiben jövőre lehetőséget kapnak rá, szívesen visszatérnek a Felföldre.

Tóth Viktor